

Środa, 14 czerwca 2017 r.

P8_TA(2017)0261

Sprawozdanie dotyczące Serbii za 2016 r.**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie sprawozdania Komisji za rok 2016 dotyczącego Serbii (2016/2311(INI))**

(2018/C 331/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19–20 czerwca 2003 r. dotyczące perspektywy przystąpienia państw Bałkanów Zachodnich do Unii Europejskiej,
- uwzględniając decyzję Rady 2008/213/WE z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim z Serbią oraz uchylającą decyzję 2006/56/WE ⁽¹⁾,
- uwzględniając opinię Komisji z dnia 12 października 2011 r. na temat wniosku Serbii o członkostwo w Unii Europejskiej (SEC(2011)1208), decyzję Rady Europejskiej z dnia 2 marca 2012 r. o przyznaniu Serbii statusu kraju kandydującego oraz decyzję Rady Europejskiej z posiedzenia w dniach 27–28 czerwca 2013 r. o otwarciu negocjacji akcesyjnych z Serbią,
- uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Republiką Serbii, który wszedł w życie dnia 1 września 2013 r.,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 (1999), opinię doradcą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie kwestii zgodności jednostronnej deklaracji niepodległości Kosowa z prawem międzynarodowym oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 64/298 z dnia 9 września 2010 r., w której uznano treść opinii MTS i z zadowoleniem przyjęto gotowość UE do ułatwienia dialogu między Serbią a Kosowem,
- uwzględniając oświadczenie i zalecenia przyjęte podczas piątego posiedzenia Komisji Parlamentarnej ds. Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Serbia w dniach 22–23 września 2016 r.,
- uwzględniając sprawozdanie w sprawie polityki w zakresie przedsiębiorstw i przemysłu przyjęte dnia 7 października 2016 r. przez Wspólny Komitet Konsultacyjny Społeczeństwa Obywatelskiego UE i Serbii,
- uwzględniając sprawozdanie końcowe ograniczonej misji obserwacji wyborów z ramienia OBWE/ODIHR z dnia 29 lipca 2016 r. w sprawie wyborów parlamentarnych w Serbii,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji za rok 2016 dotyczące Serbii z dnia 9 listopada 2016 r. (SWD(2016)0361),
- uwzględniając ocenę Komisji w sprawie programu reform gospodarczych w Serbii (2016–2018) (SWD(2016)0137),
- uwzględniając wspólne wnioski z dialogu gospodarczo-finansowego między UE a państwami Bałkanów Zachodnich i Turcją z dnia 26 maja 2016 r. (9500/2016),
- uwzględniając konkluzje prezydencji z dnia 13 grudnia 2016 r.,
- uwzględniając trzecie posiedzenie Rady Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Serbia z dnia 13 grudnia 2016 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lutego 2016 r. w sprawie sprawozdania za 2015 r. w sprawie Serbii ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 80 z 19.3.2008, s. 46.⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0046.

Środa, 14 czerwca 2017 r.

- uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A8-0063/2017),
- A. mając na uwadze, że Serbię, jak każde państwo ubiegające się o członkostwo w UE, należy oceniać na podstawie postępów w wypełnianiu, wdrażaniu i stosowaniu wspólnego dla wszystkich zbioru kryteriów, a także mając na uwadze, że harmonogram akcesji zależy od jakości niezbędnych reform i zaangażowania w ich realizację;
- B. mając na uwadze, że postępy Serbii w zakresie rozdziałów 23 i 24 dotyczących praworządności oraz w procesie normalizacji stosunków z Kosowem w ramach rozdziału 35 w dalszym ciągu mają kluczowe znaczenie dla ogólnego tempa procesu negocjacji, zgodnie z ramami negocjacyjnymi;
- C. mając na uwadze, że Serbia poczyniła istotne kroki w celu normalizacji stosunków z Kosowem, czego wynikiem jest Pierwsze porozumienie w sprawie zasad regulujących normalizację stosunków z dnia 19 kwietnia 2013 r. oraz porozumienia z sierpnia 2015 r., jednak należy jeszcze wiele uczynić w tym obszarze; mając na uwadze, że pilnie wymagane są dalsze kroki w celu zajęcia się wszystkimi istniejącymi problemami między tymi dwoma krajami, rozwiązywania ich i poczynienia dalszych postępów;
- D. mając na uwadze, że Serbia pozostaje zaangażowana w tworzenie prawidłowo działającej gospodarki rynkowej i wprowadza w życie Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu;
- E. mając na uwadze, że należy w pełni zagwarantować wdrożenie ram prawnych dotyczących ochrony mniejszości, w szczególności w dziedzinie edukacji, używanych języków, dostępu do mediów i posługi religijnej w językach mniejszości, a także odpowiedniej reprezentacji politycznej mniejszości narodowych na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym;
1. z zadowoleniem przyjmuje podjęcie negocjacji w sprawie rozdziałów 23 (Wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe) i 24 (Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo), jako że rozdziały te odgrywają kluczową rolę w unijnym podejściu do rozszerzenia w oparciu o zasadę praworządności, gdyż postępy w zakresie tych rozdziałów mają kluczowe znaczenie dla ogólnego tempa procesu negocjacyjnego; z zadowoleniem przyjmuje otwarcie rozdziałów 32 (Kontrola finansowa) i 35 (Inne zagadnienia), podjęcie negocjacji w sprawie rozdziału 5 (Zamówienia publiczne) oraz otwarcie i wstępne zamknięcie rozdziału 25 (Nauka i badania); podjęcie negocjacji w sprawie rozdziału 20 (Polityka w zakresie przedsiębiorstw i przemysłu) oraz otwarcie i wstępne zamknięcie rozdziału 26 (Edukacja i kultura); oczekuje na otwarcie dodatkowych rozdziałów przygotowanych pod względem technicznym;
  2. z zadowoleniem przyjmuje stałe zaangażowanie Serbii w proces integracji z UE oraz konstruktywne podejście i dobre przygotowanie, którym Serbia wykazuje się w negocjacjach, co jest wyraźnym znakiem determinacji i woli politycznej; wzywa Serbię do czynnych działań w celu zakomunikowania tej strategicznej decyzji oraz upowszechniania wiedzy o niej w społeczeństwie serbskim, w tym poprzez podnoszenie świadomości obywateli serbskich na temat funduszy z budżetu UE przeznaczonych dla Serbii; zachęca władze serbskie do powstrzymania się od antyunijnej retoryki i wiadomości kierowanych do społeczeństwa; podkreśla potrzebę prowadzenia opartych na wiedzy, przejrzystych i konstruktywnych debat na temat UE, jej instytucji oraz konsekwencji członkostwa w UE; zauważa poprawę w dialogu i konsultacjach społecznych z właściwymi zainteresowanymi stronami i społeczeństwem obywatelskim, a także ich zaangażowanie w proces integracji z UE;
  3. podkreśla, że gruntowne wdrożenie reform i strategii politycznych pozostaje głównym wskaźnikiem pomyślnego procesu integracji; wyraża uznanie dla przyjęcia poprawionego krajowego programu przyjęcia unijnego dorobku prawnego (NPAA); wzywa władze serbskie, by usprawniły planowanie, koordynację i monitorowanie wdrażania nowych przepisów i strategii politycznych, ustanowiły odpowiednie i wydajne zdolności administracyjne oraz by podjęły dalsze wysiłki w celu zapewnienia systematycznego włączania społeczeństwa obywatelskiego do dialogów politycznych, w tym w proces przystąpienia do UE, jako narzędzia służącego poprawie standardów demokratycznych rządów; z zadowoleniem przyjmuje nieprzerwane inicjatywy Rządowego Biura ds. Współpracy ze Społeczeństwem Obywatelskim mające na celu poprawę współpracy między państwem a sektorem obywatelskim;
  4. odnotowuje opóźnienia w korzystaniu z pomocy przedakcesyjnej, spowodowane także nieodpowiednimi ramami instytucjonalnymi; wzywa władze do poszukiwania pozytywnych przykładów i najlepszych praktyk wśród państw członkowskich; podkreśla potrzebę ustanowienia bardziej skutecznego i kompleksowego systemu instytucjonalnego na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym na potrzeby absorpcji funduszy IPA (Instrument Pomocy Przedakcesyjnej) i innych dostępnych funduszy;

Środa, 14 czerwca 2017 r.

5. z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione przez Serbię w rozwijaniu poprawnie działającej gospodarki rynkowej i poprawie ogólnej sytuacji gospodarczej kraju; podkreśla, że Serbia poczyniła duże postępy w zaradzeniu niektórym ze słabych punktów prowadzonej polityki, zwłaszcza w odniesieniu do deficytu budżetowego, który nie przekracza obecnie poziomu ustanowionego w kryteriach z Maastricht; podkreśla, że odnotowano lepsze perspektywy wzrostu, a także zmniejszono wewnętrzną i zewnętrzną nierównowagę gospodarczą; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że poczyniono postępy w restrukturyzacji przedsiębiorstw państwowych, w szczególności w dziedzinie energii i transportu kolejowego, a także podkreśla znaczenie profesjonalnego zarządzania nimi w celu zwiększenia ich skuteczności, konkurencyjności i ekonomiczności; podkreśla znaczenie zatrudnienia w sektorze publicznym w Serbii oraz poszanowania praw pracowniczych;

6. odnotowuje wyniki wyborów prezydenckich, które odbyły się w dniu 2 kwietnia 2017 r.; zdecydowanie potępia retorykę stosowaną podczas kampanii prezydenckiej przez urzędników państwowych i media prorządowe wobec innych kandydatów na prezydenta; wyraża ubolewanie z powodu nierównego dostępu kandydatów do mediów podczas kampanii wyborczej, a także przerw w pracach parlamentu w trakcie kampanii, co pozbawiło polityków opozycji możliwości wypowiadania się na forum publicznym; wzywa władze do odpowiedniego zbadania zarzutów dotyczących różnego rodzaju nieprawidłowości, przemocy i zastraszania podczas wyborów; odnotowuje protesty, do których doszło w tym czasie w różnych miastach serbskich, i zachęca władze do rozważenia żądań protestujących zgodnie ze standardami demokratycznymi i w duchu demokracji;

7. podkreśla wielką rolę małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) dla gospodarki Serbii i wzywa Serbię do dalszej poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej dla sektora prywatnego; wzywa rząd Serbii i instytucje UE do zwiększenia możliwości finansowania MŚP, w szczególności w dziedzinie informatyki i gospodarki cyfrowej; wyraża uznanie dla wysiłków poczynionych przez Serbię w zakresie kształcenia zawodowego i w systemie dualnym w celu rozwiązania problemu bezrobocia młodzieży i podkreśla znaczenie organizowania szkoleń lepiej nawiązujących do wymagań rynku pracy; zachęca Serbię do promowania przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród osób młodych; zwraca uwagę na niekorzystne tendencje demograficzne i zjawisko „drenażu mózgow” oraz wzywa władze Serbii, aby wprowadziły krajowe programy mające na celu wspieranie zatrudnienia młodzieży;

8. z zadowoleniem przyjmuje przeprowadzenie wyborów parlamentarnych w dniu 24 kwietnia 2016 r., które zostały pozytywnie ocenione przez międzynarodowych obserwatorów; wzywa władze do pełnego uwzględnienia zaleceń misji obserwacji wyborów z ramienia OBWE/ODIHR, w szczególności dotyczących braku obiektywizmu mediów, nieuzasadnionych korzyści czerpanych przez zasiadających polityków oraz zatarcia się granicy między działaniami państwowymi i partyjnymi, procedury rejestracji i braku przejrzystości w finansowaniu partii politycznych i kampanii wyborczych; podkreśla, że finansowanie partii politycznych musi być zgodne z najwyższymi międzynarodowymi standardami; wzywa władze do odpowiedniego zbadania zarzutów dotyczących nieprawidłowości, przemocy i zastraszania w procesie wyborczym; zwraca się do władz serbskich o zapewnienie uczciwych i wolnych wyborów w kwietniu 2017 r.

9. zauważa, że premier Aleksandar Vučić otrzymał 55,08 % głosów w wyborach prezydenckich z dnia 2 kwietnia 2017 r.; podkreśla, że wybory były obserwowane przez wielopartyjną delegację Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy (PACE), oraz że OBWE/ODIHR wysłał misję obserwacji wyborów;

10. ponownie wzywa Serbię, aby zgodnie z wymogami, jakie nakłada na nią jej status kraju kandydującego, stopniowo dostosowywała swoją politykę zagraniczną i politykę bezpieczeństwa do polityki prowadzonej przez UE, w tym politykę wobec Rosji; uznaje przeprowadzenie wspólnych ćwiczeń wojskowych przez Serbię i Rosję za godne ubolewania; wyraża zaniepokojenie z powodu obecności rosyjskich obiektów lotniczych w Niszu; żałuje, że w grudniu 2016 r. Serbia była jednym z 26 krajów, które nie poparły rezolucji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie Krymu wzywającej do organizacji międzynarodowej misji obserwacji poszanowania praw człowieka na półwyspie; z zadowoleniem przyjmuje istotny wkład Serbii w kilku misjach i operacjach UE w ramach WPBiO (EUTM Mali, EUTM Somalia, EUNAVFOR-Atalanta, EUTM RCA) oraz jej stałe uczestnictwo w międzynarodowych operacjach pokojowych; zdecydowanie zachęca Serbię do negocjowania przestąpienia do WTO oraz wspiera ją w tym względzie;

11. pochwała konstruktywną i humanitarną postawę Serbii w obliczu kryzysu migracyjnego; zachęca Serbię do wspierania tego konstruktywnego podejścia również wobec krajów sąsiadujących; zauważa z zadowoleniem, że Serbia poczyniła znaczne starania, aby – przy wsparciu UE i międzynarodowym – zapewnić obywatelom państw trzecich ochronienie i pomoc humanitarną; podkreśla, że Serbia powinna przyjąć i wdrożyć nowe prawo azylowe; wzywa władze serbskie do dalszego zapewniania wszystkim uchodźcom i migrantom podstawowych usług takich jak odpowiednie zakwaterowanie, żywność, warunki sanitarne i opieka zdrowotna; wzywa Komisję i Radę, by zapewniły Serbii ciągłe

Środa, 14 czerwca 2017 r.

wsparcie w podejmowaniu wyzwań związanych z migracją oraz by ściśle monitorowały zastosowanie dotacji finansowych na potrzeby organizacji i obsługi przepływów migracyjnych; wzywa Serbię do utrzymywania zmniejszającej się liczby osób ubiegających się o azyl napływających z Serbii do UE; wzywa Serbię, by w pełni przestrzegała praw osób ubiegających się o azyl w Serbii oraz zapewniła identyfikację i ochronę małoletnich bez opieki i oddzielonych od rodziców; wzywa Komisję do kontynuowania prac w dziedzinie migracji ze wszystkimi krajami Bałkanów Zachodnich, tak aby zagwarantować stosowanie europejskich i międzynarodowych norm i standardów;

Praworządność

12. zauważa, że choć w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości poczyniono pewne postępy, w szczególności dzięki podjęciu kroków mających na celu ujednoczenie orzecznictwa oraz dalsze wspieranie systemu rekrutacji opartego na faktycznych osiągnięciach zawodowych, w praktyce wciąż jeszcze nie zapewniono niezawisłości sądów, co uniemożliwia sędziom i prokuratorom wdrażanie przyjętego ustawodawstwa; wzywa władze do dostosowywania ram konstytucyjnych i ustawodawczych do europejskich standardów w celu ograniczenia wpływów politycznych na rekrutację i powoływanie sędziów i prokuratorów; podkreśla, że na jakość i skuteczność wymiaru sprawiedliwości, a także na dostęp do wymiaru sprawiedliwości wciąż wpływają ograniczenia wynikające z nierównomiernego rozłożenia nakładu pracy, uciążliwości związanych z zaległymi sprawami i braku systemu bezpłatnej pomocy prawnej, który należy wprowadzić; wzywa do wdrożenia orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka;

13. wyraża zaniepokojenie brakiem postępów w walce z korupcją oraz wzywa Serbię do wykazania wyraźnej woli politycznej i zaangażowania w rozwiązanie tej kwestii, również poprzez wzmocnienie i pełne egzekwowanie ram prawnych; wzywa Serbię, by przyspieszyła wdrożenie krajowej strategii i planu działań na rzecz zwalczania korupcji, a także wzywa do osiągnięcia wstępnych konkretnych rezultatów w zakresie prowadzenia dochodzeń w sprawach korupcyjnych na wysokim szczeblu, ścigania takich przypadków oraz ostatecznego skazywania winnych; z zadowoleniem przyjmuje poczynione postępy w zakończeniu prac nad projektem ustawy o agencji antykorupcyjnej oraz we wdrażaniu działań na rzecz zapobiegania i zwalczania korupcji, które były przewidywane w ramach nowo ustanowionego projektu twinningowego UE; nawołuje Serbię do nowelizacji i wdrożenia przepisów kodeksu karnego dotyczących przestępstw gospodarczych i korupcji, aby zapewnić wiarygodne i przewidywalne ramy prawa karnego; wyraża zaniepokojenie powtarzającymi się wyciekami informacji do mediów na temat trwających dochodzeń; apeluje do władz serbskich o poważne zbadanie szeregu spraw szczególnej rangi, w których dowody domniemanych czynów karalnych zostały przedstawione przez dziennikarzy; powtarza swoje wezwanie do przeprowadzenia odpowiedniej reformy w odniesieniu do przestępstwa nadużycia stanowiska i nadużywania władzy wynikającej z zajmowania odpowiedzialnych stanowisk w celu zapobieżenia ewentualnym nadużyciom lub arbitralnej interpretacji; podkreśla, że nadmierne powoływanie się na przepisy w sprawie nadużycia stanowiska w sektorze prywatnym jest szkodliwe dla klimatu biznesowego i osłabia pewność prawa; wzywa Serbię do zagwarantowania neutralności i ciągłości administracji publicznej;

14. z zadowoleniem przyjmuje aktywną rolę Serbii w międzynarodowej i regionalnej współpracy policyjnej i sądowej, postępy poczynione w walce z przestępczością zorganizowaną oraz przyjęcie przez Serbię pierwszej krajowej oceny zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością (SOCTA); wzywa Serbię, by wzmogła wysiłki mające na celu ściganie szerszych siatek przestępczych, zwiększyła skuteczność dochodzeń finansowych oraz działań policji opartych na informacjach wywiadowczych, a także osiągnęła zasadnicze postępy w wydawaniu prawomocnych wyroków; wzywa Serbię do pełnego wdrożenia ustawy o policji z lutego 2016 r., do dostosowania do prawa UE przepisów w sprawie konfiskaty mienia pochodzącego z działalności przestępczej i do ustanowienia bezpiecznej platformy wymiany danych wywiadowczych między organami ścigania; z zadowoleniem przyjmuje niedawne zmiany ustawy o własności publicznej i podkreśla, że należy zapewnić przejrzyste i niedyskryminacyjne wdrażanie tej ustawy oraz że należy przyjąć dalsze środki w celu zapewnienia pełnej jasności prawa w obszarze prawa własności; wzywa do podjęcia dodatkowych wysiłków w celu uwzględnienia kwestii zakresu, wdrażania i konsekwencji ustawy o organizacji i uprawnieniach organów państwowych w procesach w sprawie zbrodni wojennych; wzywa władze do zajęcia się przypadkami nadmiernego użycia siły przez policję wobec obywateli; z zaniepokojeniem odnotował kontrowersyjne wydarzenia w dzielnicy Savamala w Belgradzie, ze szczególnym uwzględnieniem wyburzenia prywatnych nieruchomości; wyraża zaniepokojenie w związku z faktem, że minął już pełny rok bez żadnych postępów w dochodzeniu i domaga się szybkiego rozwiązania tej kwestii oraz podjęcia pełnej współpracy z organami sądowymi w ramach prowadzonego dochodzenia w celu postawienia sprawców przed sądem; apeluje do serbskiego ministerstwa spraw wewnętrznych i władz miejskich Belgradu o pełną współpracę z prokuratorem w tej sprawie; wzywa władze do powstrzymania się od stawiania zarzutów członkom ruchu obywatelskiego „Let's not drown Belgrade”, od wywierania na nich nacisków i atakowania ich;

Środa, 14 czerwca 2017 r.

15. z zadowoleniem przyjmuje aktywną rolę Serbii w walce z terroryzmem i przypomina, że Serbia już w 2014 r. uznała za przestępstwo działania zagranicznych bojowników zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2178 (2014); wzywa do przyjęcia krajowej strategii zapobiegania i przeciwdziałania terroryzmowi ukończoną w marcu 2016 r.; wzywa Serbię do pełnego wdrożenia zaleceń zawartych w sprawozdaniu oceniającym opracowanym przez Komitet Ekspertów Rady Europy ds. Oceny Środków Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (Moneyval), a w szczególności zaleceń Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) dotyczących walki z finansowaniem terroryzmu i praniem pieniędzy; z zadowoleniem przyjmuje ciągłą międzynarodową i regionalną współpracę Serbii w walce z narkotykami, ale podkreśla, że potrzebne są dodatkowe wysiłki na rzecz wykrywania i ścigania siatek przestępczych zajmujących się handlem ludźmi; jest zdania, że aby skuteczniej walczyć z korupcją i przestępczością zorganizowaną, niezbędna jest strategia regionalna oraz ściślejsza współpraca w regionie;

Demokracja

16. z zadowoleniem przyjmuje środki przyjęte w celu poprawy przejrzystości oraz proces konsultacji w parlamencie, w tym wysłuchań publicznych oraz regularnych posiedzeń i konsultacji z Krajowym Konwentem ds. Integracji Europejskiej, gdyż są one ważnymi elementami procedury negocjacyjnej; wyraża zaniepokojenie powszechnym stosowaniem procedur nadzwyczajnych w przyjmowaniu prawodawstwa; podkreśla, że częste stosowanie procedur nadzwyczajnych i zmiany kalendarza prac parlamentarnych w ostatniej chwili podważają skuteczność działań parlamentarnych, jakość i przejrzystość procesu stanowienia prawa, a jednocześnie nie zawsze umożliwiają przeprowadzenie wystarczających konsultacji z zainteresowanymi stronami i szerszymi kręgami społeczeństwa; podkreśla, że należy wzmocnić nadzór parlamentarny nad władzą wykonawczą; domaga się lepszej koordynacji na wszystkich szczeblach i natychmiastowego przyjęcia parlamentarnego kodeksu postępowania; wyraża ubolewanie, że ze względu na zakłócenia szef delegacji UE w Serbii nie mógł zaprezentować sprawozdania Komisji w Komitecie ds. Integracji Europejskiej serbskiego parlamentu; podkreśla, że szef delegacji UE powinien mieć możliwość przedstawienia tego sprawozdania bez zbędnych przeszkód oraz że umożliwi to także odpowiedni nadzór nad procesem przystąpienia ze strony serbskiego parlamentu;

17. zauważa, że konstytucja musi zostać zmieniona, tak aby w pełni uwzględniać zalecenia Komisji Weneckiej, zwłaszcza w odniesieniu do roli parlamentu w powoływaniu sędziów, kontroli partii politycznych nad mandatami posłów, niezawisłości kluczowych instytucji i ochrony praw podstawowych;

18. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie programu reform zarządzania finansami publicznymi, strategii w zakresie e-administracji, strategii w zakresie reformy regulacyjnej i kształtowania polityki, nowych ustaw w sprawie ogólnych procedur administracyjnych, wynagrodzeń w sektorze publicznym oraz urzędników na szczeblu prowincji i lokalnym; zauważa, że wdrażanie planu działań reformy administracji publicznej w niektórych obszarach postępowoło opieszale i nie poczyniono jak dotąd żadnych postępów w poprawie ram prawnych dotyczących urzędników administracji centralnej; podkreśla, że potrzebne są dalsze wysiłki w celu zapewnienia większego profesjonalizmu i odpolitycznienia administracji oraz zwiększenia przejrzystości procedur rekrutacji i zwolnień;

19. ponownie zaznacza, jak ważną rolę odgrywają niezależne organy regulacyjne, takie jak Rzecznik Praw Obywatelskich, pełnomocnik ds. informacji ważnych dla społeczeństwa i ochrony danych osobowych, Państwowy Urząd Kontroli, Agencja Antykorupcyjna i Rada Antykorupcyjna w zapewnianiu nadzoru nad władzą wykonawczą i jej rozliczaniu; podkreśla konieczność przejrzystości i rozliczalności instytucji państwowych; zwraca się do władz o zapewnienie pełnej ochrony niezależności tych organów regulacyjnych, udzielenie pełnego wsparcia politycznego i administracyjnego w ich pracy oraz zapewnienie odpowiedniego monitorowania ich zaleceń; wzywa władze do powstrzymania się od oskarżeń i nieuzasadnionych ataków politycznych skierowanych przeciwko Rzecznikowi Praw Obywatelskich;

20. podkreśla konieczność zapewnienia dostępnego systemu edukacji z pełnym i zrównoważonym programem nauczania, w tym znaczenie praw człowieka i niedyskryminacji oraz pracy i szkoleń dla młodych ludzi oraz promowania europejskich programów studiów, takich jak program Erasmus;

Prawa człowieka

21. podkreśla, że wprowadzono przepisy i ramy instytucjonalne dotyczące przestrzegania prawa międzynarodowego w dziedzinie praw człowieka; podkreśla, że konieczne jest konsekwentne wdrożenie w całym kraju; zauważa, że konieczne są ciągle dalsze wysiłki na rzecz poprawy sytuacji osób należących do szczególnie narażonych grup społecznych, w tym Romów, osób niepełnosprawnych, osób zarażonych HIV/AIDS, osób LGBTI, migrantów i osób ubiegających się o azyl oraz mniejszości etnicznych; podkreśla potrzebę ułatwienia przez władze serbskie, wszystkie partie polityczne i osoby publiczne

Środa, 14 czerwca 2017 r.

propagowania klimatu tolerancji i włączenia w Serbii; wzywa władze do zapewnienia odpowiedniego wdrażania przyjętych przepisów antydyskryminacyjnych, w szczególności w odniesieniu do przestępstw z nienawiści; wyraża zaniepokojenie ustawą o prawach cywilnych ofiar wojny, która wyklucza niektóre grupy ofiar przemocy w czasie konfliktów i wzywa władze do dokonania przeglądu tej ustawy;

22. ponownie wyraża zaniepokojenie faktem, że nie poczyniono postępów w celu poprawy sytuacji dotyczącej wolności słowa i autocenzury mediów, będącej nasilającym się zjawiskiem; podkreśla, że ingerencja polityczna, groźby, przemoc i zastraszenia skierowane przeciw dziennikarzom, w tym napaści fizyczne, groźby słowne i pisemne oraz ataki na własność, pozostają niepokojącą kwestią; domaga się, by władze publicznie i jednoznacznie potępiły wszelkie przypadki ataków oraz wzywa je do zapewnienia odpowiednich zasobów na potrzeby prowadzenia dochodzeń we wszystkich przypadkach ataków na dziennikarzy i redakcje oraz do szybkiego postawienia sprawców przed wymiarem sprawiedliwości; stwierdza z zaniepokojeniem, że sprawy cywilne o zniesławienie i kampanie oszczerstw są w sposób nieproporcjonalny ukierunkowane przeciwko wyrażającym krytykę redakcjom i dziennikarzom i wyraża zaniepokojenie wpływem, jaki decyzje wydane przez sąd dotyczące zniesławienia mogłyby wywrzeć na wolność mediów; wyraża zaniepokojenie z powodu negatywnych kampanii przeciwko dziennikarzom śledczym badającym przypadki korupcji i wzywa urzędników państwowych do powstrzymania się od udziału w takich kampaniach; domaga się pełnego wprowadzenia w życie ustaw w sprawie mediów; z zadowoleniem przyjmuje podpisanie porozumienia o współpracy i ochronie dziennikarzy zawartego między prokuratorami, policją oraz dziennikarzami i stowarzyszeniami mediów i oczekuje na jego wdrożenie; podkreśla, że konieczna jest całkowita przejrzystość w zakresie własności mediów i ich finansowania; zachęca rząd do zagwarantowania niezależności i stabilności finansowej obydwu organizacji mediów publicznych oraz rentowności treści medialnych w językach mniejszości, a także do zwiększenia roli nadawców publicznych w tym obszarze;

23. wyraża zaniepokojenie, że ustawa o reklamie przyjęta w 2015 r. bez przeprowadzenia odpowiednich konsultacji społecznych uchyla ważne przepisy, takie jak związane z zakazem reklamowania organów publicznych oraz reklam politycznych poza kampaniami wyborczymi;

24. ubolewa nad ustanowionym wymogiem dotyczącym korzystania ze środków finansowych w ramach IPA, zgodnie z którym pomyślne rozpatrzenie wniosków o ich wykorzystanie wymaga nawiązania przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego partnerstwa z państwem;

25. potępia negatywną kampanię rządu i zarządzanych przez rząd mediów skierowaną przeciwko organizacjom społeczeństwa obywatelskiego; wyraża zaniepokojenie zakładaniem przez rząd fikcyjnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego stojących w opozycji względem niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego; uważa za niemożliwy do zaakceptowania wymóg, by w celu pomyślnego rozpatrzenia wniosku o korzystanie ze środków finansowych w ramach IPA składanego przez organizację społeczeństwa obywatelskiego niezbędne było partnerstwo z rządem;

Poszanowanie i ochrona mniejszości

26. powtarza, że promowanie i ochrona praw człowieka, w tym praw mniejszości narodowych, stanowią warunek wstępny przystąpienia do UE; przyjmuje z zadowoleniem przyjęcie planu działań w zakresie realizacji praw mniejszości narodowych oraz przyjęcie dekretu ustanawiającego fundusz dla mniejszości narodowych, który musi zostać wdrożony; domaga się pełnego wprowadzenia w życie planu działań i załącznika do tego planu w kompleksowy i przejrzysty sposób, z konstruktywnym zaangażowaniem wszystkich stron; ponownie wzywa Serbię do zagwarantowania spójnego wdrażania przepisów dotyczących ochrony mniejszości oraz zwrócenia szczególnej uwagi na niedyskryminujące traktowanie mniejszości narodowych w całym kraju, w tym w dziedzinie edukacji, używanych języków, odpowiedniej reprezentacji w organach sądowych, administracji publicznej, parlamencie narodowym oraz samorządach lokalnych i regionalnych, a także dostępu do mediów i usług religijnej w językach mniejszości; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie nowych standardów edukacyjnych dla nauczania języka serbskiego jako języka nieojczystego oraz postępy w tłumaczeniu podręczników szkolnych na języki mniejszości i zachęca władze serbskie do zapewnienia trwałości tych procesów; zachęca Serbię do pełnego wdrożenia wszystkich traktatów międzynarodowych dotyczących praw mniejszości;

27. zauważa, że różnorodność wieloetniczna, wielokulturowa i wielonarodowa Wojwodiny również wnosi wkład w tożsamość Serbii; podkreśla, że Wojwodina utrzymuje wysoki poziom ochrony mniejszości, a panujące tam stosunki między grupami etnicznymi są dobre; podkreśla, że autonomii Wojwodiny nie należy osłabiać oraz że należy bez dalszej zwłoki przyjąć ustawę o zasobach Wojwodiny, zgodnie z konstytucją; z zadowoleniem przyjmuje osiągnięcie, jakim jest wybór serbskiego miasta Nowy Sad na Europejską Stolicę Kultury w 2021 r.;

Środa, 14 czerwca 2017 r.

28. odnotowuje przyjęcie nowej strategii integracji społecznej Romów na lata 2016–2025, obejmującej edukację, zdrowie, warunki mieszkaniowe, zatrudnienie, ochronę socjalną, przeciwdziałanie dyskryminacji oraz równouprawnienie płci; domaga się pełnego i szybkiego wdrożenia nowej strategii integracji Romów, jako że stanowią oni najsłabszą, najbardziej zmarginalizowaną i dyskryminowaną grupę w Serbii, pilnego przyjęcia planu działania oraz ustanowienia organu, który będzie koordynował wdrażanie planu działania; potępia zniszczenie nieformalnych osad Romów przez władze bez ostrzeżenia i bez zaoferowania alternatywnego zakwaterowania; wyraża głębokie zaniepokojenie brakiem wydawania Romom dokumentów osobistych, co stanowi ograniczenie ich praw podstawowych; wyraża zdanie, że wszystkie wspomniane kwestie skutkują dużą liczbą osób wywodzących się z serbskiej społeczności Romów, które ubiegają się o azyl w UE;

Współpraca regionalna i stosunki dobrosąsiedzkie

29. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Serbia pozostaje konstruktywnie zaangażowana w stosunki dwustronne z innymi państwami objętymi procesem rozszerzenia, jak również sąsiadującymi państwami członkowskimi UE; zachęca Serbię do wzmocnienia aktywnej i pozytywnej współpracy z państwami sąsiadującymi i szerszym regionem, do wspierania dobrosąsiedzkich stosunków, do zwiększenia wysiłków wobec państw sąsiadujących na rzecz rozwiązania kwestii dwustronnych zgodnie z prawem międzynarodowym; ponawia apel do władz o ułatwianie dostępu do archiwów dotyczących byłych republik Jugosławii; wzywa Serbię do pełnego wdrożenia umów dwustronnych z państwami sąsiadującymi; podkreśla, że nierozstrzygnięte spory dwustronne nie powinny wpłynąć negatywnie na proces przystąpienia do UE; zachęca Serbię do wzmocnienia współpracy z sąsiadującymi państwami członkowskimi UE, zwłaszcza na obszarach granicznych, aby ułatwić rozwój gospodarczy;

30. zauważa z zadowoleniem, że Serbia wykazuje coraz bardziej konstruktywne zaangażowanie w inicjatywy współpracy regionalnej, takie jak strategia UE na rzecz regionu Dunaju, proces współpracy w Europie Południowo-Wschodniej, Rada Współpracy Regionalnej, Środkowoeuropejska umowa o wolnym handlu, inicjatywa adriatycko-jońska, proces brdeńsko-brioński, inicjatywa „Bałkańska szóstka” oraz powiązany program dotyczący sieci połączeń, a także proces berliński; wyraża zadowolenie ze spotkania premierów Bułgarii, Rumunii i Serbii w sprawie współpracy w dziedzinie infrastruktury transportowej i energetycznej oraz popiera pomysł stałej formuły spotkań „Grupy Krajowa”; podkreśla znaczenie regionalnego biura ds. współpracy na rzecz młodzieży na Bałkanach Zachodnich w propagowaniu pojednania; wzywa Serbię do wdrożenia środków w zakresie reform sieci połączeń związanych z programem dotyczącym sieci połączeń oraz wniosków wynikających z konferencji paryskiej z 2016 r. w sprawie Bałkanów Zachodnich i rozporządzenia w sprawie transeuropejskiej sieci transportowej; pochwała rolę Izby Handlu i Przemysłu w Serbii w promowaniu współpracy regionalnej i przyczynianiu się do ustanowienia Forum Inwestycyjnego Izb Bałkanów Zachodnich;

31. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie krajowej strategii prowadzenia dochodzeń w sprawie zbrodni wojennych i ich ścigania; wzywa Serbię do promowania klimatu poszanowania i tolerancji oraz potępienia wszelkich form nawoływania do nienawiści, publicznej aprobaty dla ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości i zbrodni wojennych oraz ich negowania; zauważa, że mandat byłego prokuratora odpowiedzialnego za ściganie sprawców zbrodni wojennych wygasł w grudniu 2015 r.; podkreśla, że wyznaczenie jego następcy budzi poważne zaniepokojenie; wzywa do wdrożenia tej krajowej strategii i do przyjęcia strategii operacyjnej w zakresie organów prokuratorskich zgodnie z zasadami i przepisami prawa międzynarodowego i standardami międzynarodowymi; wzywa do zacieśnienia współpracy regionalnej w rozpatrywaniu zbrodni wojennych i rozwiązywaniu wszystkich nierozstrzygniętych kwestii w tej dziedzinie, w tym poprzez współpracę między biurami prokuratorów odpowiedzialnych za ściganie sprawców zbrodni wojennych w regionie w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania; nawołuje do pełnej współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii (MTKJ), która ma zasadnicze znaczenie; domaga się, aby zbrodnie wojenne były rozpatrywane bez przejawów dyskryminacji, aby podjąć kwestię bezkarności i zagwarantować pociągnięcie winnych do odpowiedzialności; wzywa władze do dalszych prac poświęconych losowi osób zaginionych, lokalizowania masowych grobów oraz gwarantowania praw ofiar i ich rodzin; przypomina o swoim wsparciu dla inicjatywy w sprawie utworzenia regionalnej komisji na potrzeby ustalenia faktów dotyczących zbrodni wojennych i innych poważnych przypadków łamania praw człowieka popełnionych w byłej Jugosławii oraz wzywa rząd Serbii do odegrania wiodącej roli w jej utworzeniu;

32. wyraża zaniepokojenie uczestnictwem kilku wysokich rangą serbskich urzędników w obchodach dnia Republiki Serbskiej 9 stycznia 2017, które były zorganizowane wbrew decyzjom Trybunału Konstytucyjnego Bośni i Hercegowiny; podkreśla, że zarówno Serbia jako kraj kandydujący, jak i Bośnia i Hercegowina jako potencjalny kraj kandydujący, powinny bronić swoimi działaniami praworządności oraz promować ją; wzywa władze serbskie do wsparcia konstytucyjnych reform w Bośni i Hercegowinie w celu wzmocnienia zdolności tego państwa do funkcjonowania i do brania udziału w rozmowach w sprawie przystąpienia do UE;

Środa, 14 czerwca 2017 r.

33. pochwała otwarcie trzech nowych przejść granicznych między Serbią i Rumunią, co jest wyrazem pozytywnego rozwoju, i zaleca uruchomienie trzech otwieranych z opóźnieniem przejść granicznych z Bułgarią w miejscowościach Sałasz-Novo Korito, Bankja-Petačinci i Trekljano-Bosilegrad;

34. wyraża uznanie dla Serbii i Albanii za ich stałe zaangażowanie na rzecz poprawy stosunków dwustronnych oraz wzmacniania współpracy regionalnej na szczeblu politycznym i społecznym, na przykład za pośrednictwem regionalnego Biura ds. Współpracy na rzecz Młodzieży (RYCO) z siedzibą w Tiranie; zachęca oba państwa do kontynuowania dobrej współpracy w celu wspierania pojednania w regionie;

35. z zadowoleniem przyjmuje nieustanne zaangażowanie Serbii w proces normalizacji w Kosowie oraz zaangażowanie we wdrożenie porozumień będących wynikiem wspieranego przez UE dialogu; przypomina, że postępy w dialogu powinny być mierzone konkretnymi rozwiązaniami w terenie; wzywa zatem obydwie strony do pełnego wykonania, w dobrej wierze i bez zbędnej zwłoki, wszelkich osiągniętych porozumień oraz zdecydowanej kontynuacji procesu normalizacji, w tym kwestii Wspólnoty Serbskich Gmin; zachęca Serbię i Kosowo do wskazania nowych tematów dialogu z myślą o poprawie warunków życia ludzi i o kompleksowej normalizacji stosunków; ponownie wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) do przeprowadzenia oceny wyników stron w wypełnianiu ich zobowiązań;

36. wyraża jednak ubolewanie z powodu decyzji władz serbskich, które nie zezwoliły byłej prezydent Kosowa Atifete Jahjadzje na wzięcie udziału w festiwalu „Mirëdita, Dobar Dan” w Belgradzie, na który została ona zaproszona, by wygłosić przemówienie na temat ofiar przemocy seksualnej podczas wojny w Kosowie; wyraża również ubolewanie z powodu późniejszych środków odwetowych podjętych przez władze Kosowa, mianowicie zakazania Aleksandarowi Vulinowi, serbskiemu ministrowi pracy, wjazdu do Kosowa; podkreśla, że takie decyzje stanowią naruszenie porozumienia z Brukseli o swobodnym przepływie, zawartego przez Serbię i Kosowo w ramach procesu normalizacji stosunków pomiędzy tymi dwoma krajami;

37. wyraża poważne zaniepokojenie niedawnymi napięciami między Serbią a Kosowem dotyczącymi pierwszego przejazdu pociągu na linii łączącej Belgrad z Mitrowicą Północ, w tym propagandowe oświadczenia i retorykę antyunijną; podkreśla potrzebę powstrzymania się przez Belgrad i Prisztinę od jakichkolwiek działań, które mogą zagrozić dotychczas osiągniętym postępom oraz od prowokacyjnych kroków i bezużytecznej retoryki, które mogą utrudnić proces normalizacji;

38. z zadowoleniem przyjmuje wsparcie Czarnogóry przez władze serbskie w prowadzeniu dochodzenia dotyczącego nieudanych ataków planowanych na dzień wyborów w Czarnogórze w 2016 r.; zauważa, że władze serbskie aresztowały dwóch podejrzanych po wydaniu nakazu aresztowania przez Czarnogórę; zachęca władze serbskie do kontynuowania współpracy z Czarnogórą, aby przygotować ekstradycję podejrzanych do Czarnogóry zgodnie z warunkami zawartej przez te kraje dwustronnej umowy o ekstradycji;

39. wzywa Komisję, by podejmowała dalsze starania w celu wsparcia rzeczywistego procesu pojednania w regionie, zwłaszcza poprzez wspieranie projektów kulturalnych dotyczących najnowszej historii, a także promowanie wspólnego rozumienia historii oraz publicznej i politycznej kultury tolerancji, integracji i pojednania;

Energia

40. wzywa Serbię do pełnego wdrożenia środków w zakresie reform sieci połączeń w sektorze energii; zachęca Serbię, by rozwijała konkurencję na rynku gazu oraz podjęła działania w celu lepszego dostosowania przepisów w dziedzinie efektywności energetycznej, energii ze źródeł odnawialnych i przeciwdziałania zmianie klimatu do dorobku UE oraz przyjęła kompleksową politykę klimatyczną; wzywa do ratyfikowania porozumienia klimatycznego z Paryża; wzywa do rozwoju strategii dotyczącej energii wodnej dla Bałkanów Zachodnich jako całości zgodnie przepisami UE w dziedzinie środowiska oraz wzywa władze do wykorzystania dodatkowej unijnej puli środków finansowych w wysokości 50 mln EUR w celu rozwijania potencjału hydroenergetycznego regionu; pochwała Serbię za ustanowienie systemu finansowania na potrzeby środowiska za pośrednictwem Zielonego Funduszu Klimatycznego; podkreśla, że Serbia musi rozwijać wzajemne połączenia systemów przesyłu energii elektrycznej i gazu z państwami sąsiadującymi; zachęca Serbię do przyspieszenia przygotowań technicznych i budżetowych dotyczących bułgarsko-serbskiego gazowego połączenia wzajemnego;

Środa, 14 czerwca 2017 r.

41. wskazuje, że Serbia nie przyjęła jeszcze formalnie strategii gospodarki wodnej i nie dokonała jeszcze rewizji ustawy o gospodarce wodnej oraz krajowego planu gospodarowania wodami w dorzeczu Dunaju; podkreśla, że akty te mają podstawowe znaczenie dla dalszego dostosowywania do dorobku UE oraz lepszego wdrażania dyrektyw UE w sektorze wodnym;

o

o o

42. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentowi Serbii.
